

Evaluatie bibliotheekdiensten

2014 - 2017

Evaluatie bibliotheekwerk
Karmac en keuzerichtingen
voor de toekomst

Inhoud

Inleiding.....	3
1. Ontwikkelingen rondom het bibliotheekwerk.....	4
2. Karmac Bibliotheek Services.....	8
3. Bibliotheek Waterland.....	13
4. Scenario's.....	19
5. Vergelijking diensten Bibliotheek Waterland ten opzichte van diensten van Karmac.....	28
Bijlage 1 – Interviews.....	30
Bijlage 2 – Opbouw bezetting Bibliotheek Waterland.....	32
Bijlage 3 – Resultaten tevredenheidsonderzoek Karmac (in apart document).....	35

Inleiding

Sinds 1 januari 2014 verzorgt Karmac Bibliotheek Services (hierna genoemd Karmac) de bibliotheekdiensten in Gemeente Waterland. Tot 1 januari 2014 was gemeente Waterland nog aangesloten bij de openbare bibliotheekdiensten van Bibliotheek Waterland. De overeenkomst met Karmac loopt van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2018. Afgesproken is dat wij in 2017 de overeenkomst evalueren zodat er in 2018 een weloverwogen keuze gemaakt kan worden over het toekomstige bibliotheekwerk.

Er zijn enquêtes verspreid onder de leden van Karmac. Ook zijn een aantal basisscholen, vrijwilligers van Karmac en samenwerkende maatschappelijke organisaties geïnterviewd. Mede op basis van de evaluatie, maar ook op basis van de uitgangspunten van het politiek bestuur, zal er een beslissing genomen moeten worden om het contract van Karmac al dan niet te verlengen, uit te breiden met meer diensten of weer te gaan samenwerken met Bibliotheek Waterland.

In de volgende hoofdstukken en in de bijlagen wordt nader ingegaan op het aanbod van Karmac en de resultaten uit het onderzoek (enquêtes en interviews). Daarnaast worden ook de verschillen in kaart gebracht tussen een commerciële aanbieder als Karmac en een openbare bibliotheek zoals Bibliotheek Waterland. Om alles goed te kunnen begrijpen zal er echter eerst worden ingegaan op de ontwikkelingen in de bibliotheekwereld, wet- en regelgeving en ontwikkelingen in het sociaal domein.

Tot slot worden er een aantal mogelijke scenario's voor het bibliotheekwerk geschetst waar in de toekomst voor gekozen kan worden met de daarbij behorende voor- en nadelen.

2. Ontwikkelingen rondom het bibliotheekwerk

In relatie tot het onderzoek naar de toekomst van het bibliotheekwerk in de gemeente Waterland is een aantal zaken van invloed op de mogelijke uitkomsten en besluiten die kunnen genomen worden.

Wet stelsel openbare bibliotheken (Wsob)¹

Op 1 januari 2015 is de Wet stelsel openbare bibliotheken (Wsob) in werking getreden. Het doel van de wet is om een samenhangend stelsel van openbare bibliotheken tot stand te brengen. In deze wet worden een aantal eisen vastgesteld waaraan een bibliotheekvoorziening moet voldoen om onderdeel van het stelsel te mogen vormen. Samenvattend gaat het om de volgende eisen:

- Functioneren vanuit **publieke waarden** (artikel 4), namelijk: betrouwbaarheid, onafhankelijkheid, authenticiteit, pluriformiteit en toegankelijkheid.
- Vervullen van **vijf maatschappelijke functies** (artikel 5), zie hieronder
- Invulling geven aan een **aantal activiteiten** (artikel 8), zie hieronder

Een bibliotheek die een publieksfunctie vervult moet volgens artikel 5 van de Wsob de volgende **vijf functies** vervullen die bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek:

1. Ter beschikking stellen van kennis en informatie;
2. bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
3. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
4. organiseren van ontmoeting en debat;
5. laten kennismaken met kunst en cultuur.

De eerste drie functies worden samen aangeduid als ‘lezen, leren en informeren’ en vormen de kerntaak van een bibliotheek. De afgeleide functies ‘ontmoeting en debat’ en ‘kunst en cultuur’ zijn in de Wsob opgenomen om de lokale bibliotheek in staat te stellen zich duurzaam te positioneren en verbindingen te zoeken met lokale partijen als media, erfgoedinstellingen, instellingen voor cultuureducatie en/of volwasseneneducatie. De kernactiviteiten krijgen door de functies ‘ontmoeting en debat’ meer inhoud en een grotere publiekswaarde.

Daarnaast werkt het netwerk van openbare bibliotheekvoorzieningen als één geheel samen en bedient de gezamenlijke gebruikers van deze bibliotheken met één ‘collectie Nederland’. Om deze samenwerking te bereiken zijn **zes activiteiten** verplicht gesteld aan de voorzieningen:

¹ Lokaal bibliotheekwerk, een handreiking voor gemeenten – VNG, april 2015, pag. 10-14

1. Nationale bibliotheekcatalogus (NBC): Alle deelnemers aan het netwerk kunnen gebruik maken van één gemeenschappelijke catalogus (fysiek en digitaal).
2. Interbibliothecair leenverkeer (IBL): een lid van een bibliotheek kan gebruik maken van de media die niet tot de collectie behoren van de bibliotheekorganisatie bij welke hij/zij is ingeschreven.
3. Gemeenschappelijk collectieplan
4. Gemeenschappelijke digitale infrastructuur
5. Uniforme ledenadministratie en algemene voorwaarden
6. Ondersteuning van onderwijs

Een aantal punten uit de Wsob is van belang voor dit onderzoek:

De drie overheden (Rijk, provincie, gemeente) zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het bibliotheeknetwerk. De wet regelt onder meer dat burgers altijd toegang tot een bibliotheek houden. Dit betekent dat als een gemeente besluit de vestiging te sluiten hierover het gesprek met naburige gemeenten moet aangaan om de toegang tot het bibliotheekwerk voor de inwoners mogelijk te houden. Hieraan zijn kosten verbonden; de hoogte wordt bepaald door de overeenstemming die beide gemeenten bereiken. Een dergelijke situatie ontstond ook toen de gemeente Waterland zich terugtrok uit het regionale netwerk van de openbare bibliotheken en alleen wenste te investeren in haar lokale bibliotheek van Karmac: inwoners van Waterland kunnen nog steeds lid worden van de openbare bibliotheek (Bibliotheek Waterland) in de regio, dus bijvoorbeeld in Purmerend of Volendam, maar betalen hiervoor 25% extra op het abonnementsgeld van Bibliotheek Waterland om zo de kosten van de backoffice bij Bibliotheek Waterland te dekken.

De verantwoordelijkheid voor de lokale bibliotheek blijft bij de gemeente. De gemeente krijgt echter een grote vrijheid om zelf te bepalen op welke wijze de lokale bibliotheekfuncties worden uitgevoerd. Een bibliotheek moet aan een aantal verplichtingen voldoen (en gecertificeerd zijn) om deel te kunnen nemen aan het landelijke netwerk, waaronder aansluiting op de digitale infrastructuur en de ondersteuning van het onderwijs. Niet alle aanbieders van bibliotheekwerk kunnen aan deze verplichtingen voldoen en zijn zodoende ook niet als aanbieders aangesloten op de landelijke infrastructuur. Deze landelijke structuur omvat onder ander de digitale bibliotheek en het verzorgen van e-books. De Koninklijke Bibliotheek is verantwoordelijk voor de digitale bibliotheek en de aanschaf van onder meer e-books. Verwachting voor de langere termijn is een afname van het fysiek gebruik en een toename in digitaal gebruik van boeken, al zal de digitale bibliotheek nooit helemaal de fysieke bibliotheek vervangen, maar moet het gezien worden als een aanvulling.

Meerdere aanbieders op de markt

Sinds een aantal jaren zijn er ook commerciële partijen die bibliotheekwerk in gemeenten kunnen verzorgen, namelijk Karmac en Questum.

Karmac opereert al wat langer op de markt, eerst vanuit de dienstverlening met een bibliotheekbus. Men voerde al dergelijke diensten uit in opdracht van openbare bibliotheken. Nieuw is echter dat Karmac nu rechtstreeks contracten met gemeenten afsluit voor overname van het totale bibliotheekwerk. De benadering van Karmac is anders dan die van conventionele bibliotheken. “Wij zeggen niet: dit is het volledige pakket dat een bibliotheek moet leveren en dat moet zoveel kosten. Wij gaan uit van het budget dat een gemeente

beschikbaar wil stellen en welke wensen een gemeente heeft” aldus Theo Doreleijers, directeur van Karmac Bibliotheek Services.

Questum kan meer gezien worden als een adviesbureau op het gebied van taal- en leesbevordering, mediawijsheid en educatie. Daarnaast zet men in op een transformatie van de huidige bibliotheek naar nieuwe vormen. Gemeenten vinden het echter nog lastig om te gaan samenwerken met een adviseur die tevens een partij is die marktaandeel in de bibliotheekwereld wil verkrijgen.

Over het algemeen bieden commerciële aanbieders het bibliotheekwerk goedkoper aan dan de openbare basisbibliotheek omdat men niet te maken heeft met bijvoorbeeld een grote backoffice of andere vereisten uit de Wsob. Het is wel van belang om te weten dat commerciële aanbieders niet altijd kunnen voldoen aan alle verplichtingen die in de Wsob worden gesteld en daardoor kunnen zij ook geen onderdeel vormen van het landelijke (digitale) netwerk. Dit is echter een keuze die een gemeente kan maken. De vereisten uit de Wsob zijn niet bindend.

Veranderingen in het sociaal domein

Sinds 1 januari 2015 zijn de gemeenten lokaal verantwoordelijk voor de jeugdzorg, de uitvoering van de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning en de participatiewet. Het uitgangspunt hiervan is dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig in de maatschappij kunnen participeren. Bij de jeugd staat ontwikkeling en opvoeding voorop. Het bibliotheekwerk draagt hieraan bij doordat het de ontwikkeling van het kind stimuleert via onder meer leesbevordering en informatiewijsheid.

Ook is de bibliotheek, via welke aanbieder dan ook, een ontmoetingsplek voor inwoners. De bibliotheek is lang niet meer een plek waar alleen maar boeken geleend worden, vooral op het platteland is de bibliotheek vaak nog één van de weinige publieke voorzieningen. Lokaal werkt zij samen met veel partners, ingebed in het sociale domein van de gemeente. Dat betekent dat veranderingen in de samenleving ook vragen om veranderingen in de bibliotheek.

Vooraf veel ouderen maken gebruik van bibliotheekdiensten. De bibliotheek kan ook ingezet worden als middel tegen de bestrijding van eenzaamheid. Hier zijn ook andere instanties voor, maar de bibliotheek kan hierin wel een belangrijke rol vervullen in het sociaal domein. In Waterland zijn er al veel vrijwilligers bij de bibliotheek actief die ook ouderen, of mensen die niet mobiel zijn, voorzien van boeken.

In Nederland hebben circa 1,1 miljoen mensen problemen met lezen en schrijven. De gemeente Waterland heeft echter maar een kleine groep die hier toe behoort (0-5%) vergeleken met een groot aantal andere gemeenten.² Het Rijk heeft hierop beleid tegen laaggeletterdheid gemaakt. Bibliotheken vervullen hierin een belangrijke rol door programma's aan te bieden als mediawijsheid, taalontwikkeling en projecten als het NL Plein.

² bron: www.waarstaatiegemeente.nl, cijfers uit 2013

Onderwijs en bibliotheekwerk

Enkele jaren geleden kregen basisscholen nog geormerkt geld voor cultuureducatie (de oude Londo-gelden van € 10,90 per leerling). Deze gelden zijn echter niet meer geormerkt en worden uitgekeerd aan de schoolbesturen. Hierdoor komen deze gelden nauwelijks nog ten goede aan cultuureducatie. Daarnaast heeft ook de provincie Noord-Holland bezuinigd op de subsidies voor cultuureducatie en bibliotheekwerk. De tendens die daarmee ontstaat, is dat scholen steeds minder binding krijgen met het bibliotheekwerk als het niet wordt aangereikt of als men niet fysiek dichtbij elkaar zit.

De laatste jaren is wel de tendens dat er meer schoolbibliotheken worden ingericht. Dit gebeurt meestal door de openbare bibliotheken met soms financiële steun van provincie of gemeente. Ook worden 'gewone' bibliotheekvestigingen, die dus ook toegankelijk zijn voor volwassenen, vooral in dorpen steeds meer gevestigd in basis scholen. Iedereen heeft hier profijt van: de school, de bibliotheek, maar ook de inwoners van het dorp die zo een volwaardige bibliotheek houden met ruimere openingstijden. Na de verbouwing bij basisschool de Havenrakers in Broek In Waterland zal ook de bibliotheek hier intrekken wat een grote verbetering zal zijn voor de leden aangezien er ruimere openingstijden kunnen worden aangehouden. In IJpendam is de bibliotheek al in de brede school gevestigd.

2. Karmac Bibliotheek Services

Voorgeschiedenis

In 2012 is het besluit genomen om een aantal grote bezuinigingen door te voeren in de gemeentebegroting voor de komende jaren. Dat heeft er toe geleid dat de gemeenteraad heeft besloten het jaarlijks beschikbare budget voor bibliotheekwerk te halveren. Stichting Bibliotheek Waterland heeft de gemeente Waterland laten weten geen basisbibliotheek te kunnen aanbieden voor het resterende subsidiebedrag van € 180.000,-. Daarom is er besloten een offerteaanvraag op te stellen waarbij het uitgangspunt was dat in ieder geval de vier bestaande bibliotheekvestigingen open zouden kunnen blijven. Uiteindelijk was Karmac Bibliotheek Services de enige partij die voor het beschikbare bedrag de bibliotheekdiensten kon en wilde leveren. De oppervlakten van de bibliotheek en de omvang van de collectie bleven in de drie vestigingen Broek in Waterland, Ilpendam en Marken gelijk. Alleen in Monnickendam is er ingeleverd op het aantal vierkante meters en is de collectie kleiner geworden.

Aanbod Karmac 2014 – 2017

Op 5 februari 2014 opende de eerste Karmac vestiging in Monnickendam en dezelfde dag ook in Broek in Waterland. Enkele dagen daarna volgden ook Ilpendam en Marken. Vanaf dat moment konden de inwoners van Waterland weer naar één van de vier bekende vestigingen. Men moest zich opnieuw inschrijven, dus Karmac begon met nul leden. De vorige lidmaatschappen bij Bibliotheek Waterland moesten de leden zelf opzeggen of men kon deze met bijbetaling behouden om in de omliggende gemeenten bij Bibliotheek Waterland te blijven lenen.

Voor die tijd was er een korte overgangperiode van Bibliotheek Waterland naar Karmac en heeft Karmac op een aantal dagen per week in elke kern een bibliobus laten rijden.

Met Karmac is er een overeenkomst afgesloten voor € 180.000,- per jaar waarvoor er een aantal basisdiensten worden uitgevoerd:

- Het beschikbaar stellen van vier bibliotheekvestigingen
- Het beschikbaar stellen van de collectie die vooral gericht is op de jeugd en senioren, maar ook zijn er titels voor jongeren en volwassenen. De collectie bestaat uit boeken, grootletterboeken en luisterboeken
- Maandelijkse aanvulling van de collectie met nieuwe aanwinsten
- Het gebruik van de Online Publiekscatalogus. Via deze website kunnen abonnees de collectie van Karmac (ook in andere vestigingen) raadplegen, boeken verlengen en reserveren.

Aanvullende diensten

Daarnaast heeft de gemeente Waterland nog een aanvullende overeenkomst met Karmac afgesloten voor plusdiensten zoals Boekstart, de nationale voorleeswedstrijd en voorleesexperts (€ 6.750,- op jaarbasis).

BoekStart

BoekStart is een landelijk programma bij bibliotheken om kinderen vanaf baby af aan al bekend te maken met het (voor)lezen van boeken. Kinderen die als baby zijn voorgelezen, zijn beter in taal. BoekStart omvat het volgende:

- Ongeveer drie maanden na de geboorte van een kindje ontvangen de ouders/verzorgers een waardebon voor een gratis BoekStart koffertje met daarin een stoffen babyboekje en een liedjesboek met cd of een hardkartonnen boekje voor als het kind iets ouder is.
- Een gratis lidmaatschap van de bibliotheek voor de baby tot 18 jaar
- Adviezen om met het kind te kunnen genieten van lezen
- BoekStart stimuleert ook het voorlezen in de kinderopvang en peuterspeelzalen

Karmac biedt ook het landelijke BoekStart programma aan. Voor jonge ouders en hun kroost is daarnaast een aantal keren een JongeSpruitenCafé georganiseerd.

Tabel 1: Aantal BoekStart leden in gemeente Waterland

uitgesplitst naar:							
Woonplaats / geboortejaar	2013	2014	2015	2016	2017 t/m aug.	TOTAAL	
Broek in Waterland			7	7	12	1	27
Ilpendam	4	8		7	3		22
Katwoude			1	2			3
Marken	2	6		2	1		11
Monnickendam	8	42		20	23	6	99
Purmer				1			1
Uitdam	1	2		1			4
Zuiderwoude			1				1
TOTAAL	15	67	40	39	7		168

Bron: Karmac Bibliotheek Services – september 2017

Noot: Sommige BoekStart leden zijn lid geworden in het jaar na hun geboortejaar

Nationale voorleeswedstrijden

De Nationale Voorleeswedstrijd wordt georganiseerd om het lezen en ontwikkeling van de taal te stimuleren bij de jeugd. Het is voor leerlingen van groep 7 en 8 en alle basisscholen in Nederland mogen meedoen. De organisatie ligt deels bij Stichting Lezen en verder bij de bibliotheken zelf. Karmac betaalt hier jaarlijks een bedrag voor aan ProBiblio. Elke school in de gemeente kan één schoolkampioen/ deelnemer aandragen. Ongeveer vier of vijf scholen per jaar doen mee en leveren een kampioen. Karmac organiseert vervolgens de voorronde. De winnaar daarvan gaat door naar de provinciale ronde/ kwartfinale, dan is er een halve finale en dan de finale (beste van Nederland).

Tabel 2: Aantal deelnemende scholen in Waterland bij de Nationale Voorleeswedstrijd

Jaar	Aantal
2014	5
2015	5
2016	4
2017	4

Bron: Karmac Bibliotheek Services – september 2017

Voorleesexperts

Karmac werkt veel samen met Sociaal Cultureel Centrum de Bolder die de vrijwilligers regelt voor de voorleesexperts: vrijwilligers lezen voor bij kinderen thuis die moeite hebben met lezen. Er wordt aan 11 kinderen bij zes gezinnen voorgelezen. Aanvankelijk waren 10 sessies ingepland, maar vanwege het succes is het verhoogd naar 20 sessies. Als de vrijwilliger denkt dat er meer nodig is worden er meer sessies ingepland. Ook is een leesgroep voor volwassenen gestart. Elke dinsdagavond voor mannen (vier personen) en elke woensdagavond voor vrouwen (zeven personen). Voor deze leesgroepen, en andere bezoekers van de vestiging in Monnickendam, zijn Makkelijk lezen boeken voor volwassenen aangeschaft en diverse materialen voor het leren van de Nederlandse taal en over inburgering. Ook heeft Karmac een laptop ter beschikking gesteld waarop bezoekers hun taal- en rekenvaardigheid kunnen oefenen op websites als www.Oefenen.nl.

Overige diensten die veelal gratis worden aangeboden

Verder is er in de loop der jaren bekeken wat nog meer realiseerbaar is. In de afgelopen jaren zijn er, mede dankzij de inzet van vrijwilligers, extra diensten ontwikkeld zonder daarvoor extra bedragen in rekening te brengen bij de gemeente Waterland. Dit zijn bijvoorbeeld:

- **Services**
 - Wisselcollectie in Swaensborch
 - Boekendienst aan huis (vrijwilligers halen boeken op bij ouderen en ruilen deze om)
 - Beschikbaar stellen ruimte voor inloopspreekuur verpleegkundige Zorg voor Waterland
- **Ontwikkelen (taal)vaardigheden/leesstimulering**
 - Hoek met Makkelijk Lezen Boeken voor volwassenen, inclusief taal- en inburgeringsboeken en een computer om in de bibliotheek bijvoorbeeld lezen, spreken en rekenen te kunnen oefenen met programma's als Oefenen.nl
 - Samen met Be Happy: Leesgroepen voor anderstaligen
 - BoekStart, inclusief JongeSpruitenCafé (hiervoor wordt wel extra betaald, zie boven)
 - Voorleesuurtsjes in het kader van Nationale Voorleesdagen, Week van het Kinderboek, High Tea Swaensborch (samen met SKW), Sinterklaas en andere thema's
 - VoorleesExperts (zie boven, hiervoor wel een extra ingekocht)
 - Themaweken
 - LiterairCafé; lezing door een lokale auteur
 - Leeskringen in Broek, Marken en Monnickendam
- **Collectie**
 - Noord-Hollands Dagblad ligt gratis ter inzage in vestiging Monnickendam
 - Grotere collectie dan voorheen in Broek in Waterland, IJpendam en Marken.

Uit de interviews met de maatschappelijke instellingen blijkt dat het contact met Karmac goed is en dat men bij Karmac altijd bereid is om mee te werken of om zaken aan te schaffen als daar behoefte aan is. Een goed voorbeeld is een leeskring die van één titel acht exemplaren wenste te bestellen en Karmac dit ging regelen zonder bijbetaling te vragen. Inmiddels is een tweede en derde leesclub van start gegaan.

Buurtzorg organiseert informatiebijeenkomsten in de vestigingen van de bibliotheek. Men mag gratis gebruik maken van de bibliotheekruimten onder openingstijden.

Karmac biedt daarnaast stageplaatsen aan middelbare scholieren.

Samenwerking met scholen

Omdat Karmac een basisbibliotheek levert zijn er geen speciale afspraken of programma's opgezet voor scholen. De gemeente Waterland heeft wel een extra bedrag beschikbaar gesteld voor het organiseren van de Nationale Voorleeswedstrijd. Daarnaast organiseert Karmac zelf een aantal activiteiten tijdens de Kinderboekenweek.

Elke school beschikt wel over een groepspas, soms enkele passen, waarmee een leerkracht van een school zeker 30 boeken tegelijk kan lenen voor een periode van zes weken. In Marken en ook in Broek Waterland werkt dit naar behoren omdat daar ook de leraren, of vrijwillige ouders, actief zijn in het opzoeken van boeken in de bibliotheek en ook het bezoeken van de bibliotheek met de verschillende groepen van de school. Daarnaast zijn er in deze dorpen ook voldoende vrijwilligers te vinden (de lijstjes zijn kort) om de bibliotheek even open te maken voor de scholen. In IJpendam zit de bibliotheek in de brede school. Beide scholen en de kinderopvang maken intensief gebruik van de bibliotheek. In Monnickendam wordt er minder actief gebruik gemaakt van de diensten van de bibliotheek. Leerkrachten geven hier aan een grotere rol te verwachten van een bibliotheekconsulent, deze is niet beschikbaar bij Karmac.

Karmac ontvangt wel met enige regelmaat verzoeken van scholen voor ondersteuning. Dit varieert van het leveren van Themaboxen (een kist met ca. 30 boeken over een bepaald onderwerp) tot hulp bij de taalontwikkeling van leerlingen. Themaboxen worden aangeboden voor € 17,50. Dat blijken de meeste scholen al te duur te vinden. Als de gemeente Waterland het belangrijk vindt dat er meer ondersteuning aan de scholen wordt geleverd dan is daarvoor aanvullend budget nodig.

Karmac in cijfers (per 1 september 2017)

Cijfers en feiten:

- Karmac heeft in totaal 2.129 leden (zie tabel 1 voor verdeling per woonplaats)
- Ruim 64% van de leden zijn jeugdleden
- De totale collectie in Waterland bestaat uit ruim 30.000 titels. Er kunnen echter ook boeken uit de andere vestigingen van Karmac worden opgevraagd (totale collectie bestaat uit 130.000 boeken)
- 37.416 uitleningen per jaar
- De vestigingen zijn een aantal uren per week open, met uitzondering van IJpendam (maandag t/m zaterdag in totaal 69 uur waarvan 5 uur met personeel, de rest onbemenst): Monnickendam 15 uur per week, Marken 9 uur per week, Broek in Waterland 6 uur per week.

Tabel 3: Aantal leden per woonplaats per 1 september 2017

uitgesplitst naar:	Jeugd	Jongeren	Volwassenen	Senioren	Groepspassen	TOTAAL
Amsterdam	4	0	3	0	0	7
Broek in Waterland	257	5	64	31	12	369
IJpendam	138	0	35	15	12	200
Katwoude	9	0	0	3	0	12
Marken	167	5	60	54	8	294
Monnickendam	747	10	247	157	17	1.178
Purmer	6	1	1	3	0	11
Purmerend	8	1	2	1	0	12
Purmerland	0	0	1	0	0	1
Uitdam	8	0	3	1	0	12
Watergang	11	0	2	0	0	13
Zuiderwoude	13	0	3	1	3	20
TOTAAL	1.368	22	421	266	52	2.129

Bron: Karmac Bibliotheek Services – september 2017

Tarieven Karmac bibliotheek

Tabel 4: Tarieven Karmac

Abonnement 2017	Basisabonnement
Jeugd tot 18 jaar*	Gratis
Jongeren 18 t/m 21 jaar*	€ 20,00
Volwassenen (22 jaar en ouder)*	€ 35,00
Scholen en maatschappelijke instellingen*	€ 45,00

Bron: Karmac Bibliotheek Services – september 2017

* = Toelichting op de tarieven en special abonnementen:

- Betaalt men via de automatische incasso, dan ontvangt men jaarlijks € 2,50 korting.
- Scholen en maatschappelijke instellingen krijgen een groepsabonnement voor € 45,00 per jaar. Bij automatische incasso gaat hier € 2,50 af. Een groepspas is € 2,50 per pas en eenmalig (bij de eerste factuur). De ene school heeft één pas waar men alles mee doet, sommige scholen beschikken over vier of vijf passen. Het abonnementstarief per jaar blijft voor iedereen verder wel hetzelfde. Per groepspas kunnen maximaal 30 boeken geleend worden. Deze worden 6 weken uitgeleend. Men betaalt geen boete voor te laat inleveren (wel als boeken kwijt zijn of beschadigd zijn).
- Reserveren van boeken uit de eigen collectie kost € 0,75 per item.
- Titels die niet in de collectie beschikbaar zijn kunnen op aanvraag worden besteld. Wanneer de aanvraag wordt gehonoreerd krijgt het lid het nieuwe boek als eerste kosteloos te leen. 95-100% van de aanvragen wordt gehonoreerd. Dit is een extra service van Karmac om het aanbod zo passend mogelijk te krijgen voor leden.

3. Bibliotheek Waterland

Voorgeschiedenis

Tot 2014 was de gemeente Waterland via een subsidierelatie met Bibliotheek Waterland aangesloten op het stelsel van openbare bibliotheken in Nederland. De gemeente Waterland betaalde hiervoor op jaarbasis een subsidiebedrag van € 356.224,-. In 2013 werd er al bezuinigd op het bibliotheekwerk met € 50.000,-. Toen er verder bezuinigd moest worden, en bleek dat Bibliotheek Waterland niet voor € 180.000,- het bibliotheekwerk kon voortzetten, is in 2013 de overgang naar Karmac ingezet.

In onderstaande tabel staat het aantal leden bij Bibliotheek Waterland van 2010 t/m 2013 voordat het bibliotheekwerk overging naar Karmac.

Tabel 5: Aantal leden Bibliotheek Waterland 2010-2013

uitgesplitst naar	2010	2011	2012	2013*
vestiging:				
Broek in Waterland	606	607	683	458
Ilpendam	nvt	498	476	347
Marken	509	509	566	295
Monnickendam	2.749	2.780	2.872	1.860
TOTAAL	3.864	4.394	4.597	2.960

Bron: Bibliotheek Waterland – augustus 2017

* = In 2013 werd al 50.000 euro bezuinigd op het bibliotheekwerk. Hierdoor zijn er al leden vroegtijdig afgehaakt.

Bibliotheek Waterland is een regionale openbare bibliotheek voor de gemeenten Purmerend, Beemster, Edam/Volendam en Landsmeer. In totaal zijn er 12 vestigingen in deze plaatsen waarvan in Purmerend de grootste vestiging staat. In het verleden was Waterland dus ook hierbij aangesloten met vier vestigingen en waren er regelmatig bestuurlijke en ambtelijke overleggen om de koers van het bibliotheekwerk mede te bepalen.

Beleid en aanbod Bibliotheek Waterland

Beleid

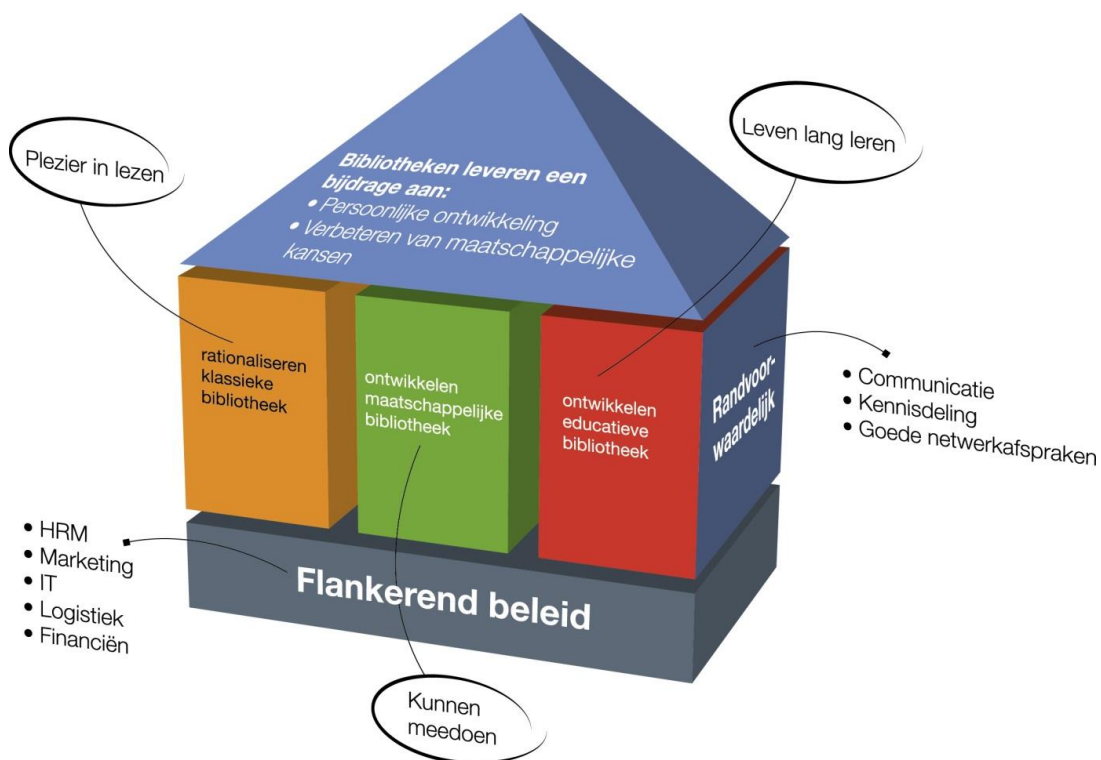
Bibliotheek Waterland voldoet aan de Wsob (Wet stelsel openbare bibliotheken). Bibliotheek Waterland gaat in haar update van het beleidsplan 2015 – 2018 uit van het model van ProBiblio; het huis van de bibliotheek met drie pijlers. Het model gaat uit van **een overkoepelend dak** voor de drie pijlers van het bibliotheekwerk die de positionering van de bibliotheek bepalen:

1. De bibliotheek is er voor iedereen die aan zijn persoonlijke ontwikkeling wil werken
2. De bibliotheek helpt mensen hun maatschappelijke kansen te verbeteren zodat men volwaardig kan deelnemen aan de samenleving.

De **drie pijlers** in het hedendaags bibliotheekwerk zijn:

1. De klassieke bibliotheek, staat voor plezier in lezen. Kenmerk voor de komende jaren: rationaliseren.
2. De educatieve bibliotheek, staat voor een leven lang leren. Kenmerk voor de komende jaren: ontwikkelen.
3. De maatschappelijke bibliotheek, staat voor iedereen kan meedoen. Kenmerk voor de komende jaren: ontwikkelen.

De drie pijlers schragen het dak en kunnen dus ook niet losgekoppeld worden zonder het risico dat het dak instort. Karmac is een klassieke bibliotheek die vooral terugvalt op pijler 1. Bibliotheek Waterland levert een volledige bibliotheek die is gebaseerd op bovenstaande drie pijlers en zet de komende jaren vooral in op pijler 2 en 3: er wordt onder andere geïnvesteerd in bibliotheken op school (dBos) en meer samengewerkt met voorschoolse instellingen om een goede start te geven in het basisonderwijs. Daarnaast treedt de bibliotheek op het maatschappelijke terrein steeds meer naar buiten toe: Niet alleen binnen de bibliotheek vinden er allerlei activiteiten met maatschappelijke partners plaats zoals het NL-plein of het helpen met invullen van digitale formulieren, maar medewerkers van de bibliotheek gaan ook regelmatig naar het Werkplein of het Waterland Ziekenhuis om de doelgroep te bereiken.

Bron: Beleidsplan 2015-2018 addendum Bibliotheek Waterland, 2017

Aanbod

Bibliotheek Waterland verzorgt, naast het uitlenen van boeken, de volgende zaken:

- Een grote collectie luisterboeken op CD en Daisy-rom: 45.000 gesproken boeken en luisterbieb – met name ook interessant voor blinden, slechtzienden, dyslectische mensen
- Toegang tot het landelijk stelsel bibliotheken (IBL) daardoor is vrijwel elk boek in Nederland te reserveren en op te halen bij de eigen vestiging.
- Muziekweb: Catalogus met ruim 6 miljoen nummers die gratis te beluisteren zijn
- Toegang tot online databanken (Uittrekselbank, Consumentenbond, Van Dale, LiteRom, Winkler Prins, Publiekwijzer en Muziekweb), ook voor kinderen: Bereslim, oefenen.nl, theorie-examen rijbewijs oefenen etc.
- BoekStart, BoekStart in de Kinderopvang en de VoorleesExpress
- Landelijke campagnes zoals Kinderboekenweek, NederlandLeest! en de nationale voorleesdagen worden uitgevoerd.
- Leeskringkoffer: boeken voor de hele leeskring voor € 16,30 per zes weken
- Workshops tegen betaling
- Makkelijk Lezen Plein: boeken, DVD's en luistermateriaal voor kinderen die moeite hebben met lezen
- NL-plein: Leesgroep voor volwassenen die hun Nederlands willen oefenen (ongeveer twee keer per week gebeurt dat een uurtje lang op afspraak in een vestiging, bijv. 2x in de week in Volendam en in Edam)
- Babysoos (eens in de drie weken) een voorlees halfuurtje op woensdagmiddag voor kinderen van 3 tot 6 jaar
- Toegang tot een aantal gratis online cursussen (digitale fotografie, muziekinstrument, typen enz.)
- Compleet aanbod voor scholen (leraren en leerkrachten): een aantal zaken in het basisabonnement maar voor extra groepsbezoeken, cursussen of leskisten wordt een extra bedrag gevraagd

Verder kunnen organisaties bij bibliotheek Waterland ruimtes huren voor taallessen, huiswerkbegeleiding of andere zaken. Ook kunnen er tegen betaling kinderfeestjes in de bibliotheek georganiseerd worden.

Bibliotheek Waterland in cijfers

Cijfers en feiten:

- 12 vestigingen in Purmerend, Edam, Volendam, Beemster en Landsmeer.
- Het totaal aantal leden van Bibliotheek Waterland is eind oktober 2017: 37.467.
- 1095 inwoners van de gemeente Waterland zijn nog steeds lid van Bibliotheek Waterland. Zij betalen hiervoor wel 25% extra abonnementskosten.
- De totale collectie van Bibliotheek Waterland bestond eind 2016 uit 170.064 materialen. Er kunnen echter ook boeken of andere materialen vanuit heel Nederland besteld worden.
- 795.130 uitleningen en verlengingen per jaar (over 2016). Landsmeer is redelijk vergelijkbaar met Monnickendam, daar was het aantal uitleningen 48.069 boeken en andere materialen in 2016.
- In 2016 zijn er door de leden 22.786 e-books geleend, afgerond 2,9% van het totale aantal uitleningen. Het aantal digitale uitleningen groeit wel.

Tabel 6 : Aantal inwoners van de gemeente Waterland die lid zijn bij bibliotheek Waterland

uitgesplitst naar: Woonplaats	Aantal
Broek in Waterland	110
Ilpendam	205
Katwoude	43
Marken	116
Monnickendam	553
Purmer	25
Uitdam	4
Watergang	25
Zuiderwoude	14
TOTAAL	1095

Bron: Bibliotheek Waterland – september 2017

Tarieven Bibliotheek Waterland

Tabel 7: Tarieven Bibliotheek Waterland voor inwoners uit gemeenten Purmerend, Beemster, Edam/Volendam en Landsmeer

Abonnement 2017	Instapabonnement	Basisabonnement	Top-abonnement (boetevrij)
Jeugd tot 18 jaar	n.v.t.	Gratis	n.v.t.
Jongeren 18 tot 25 jaar	€ 26,00	€ 23,50	€ 65,00
Volwassenen – 25 jaar en ouder	€ 26,00	€ 47,00	€ 65,00
Volwassen + 1 partnerpas	n.v.t.	€ 57,00	€ 65,00
Vriendenpas	n.v.t.	€ 15,00	n.v.t.
Maandabonnement	n.v.t.	€ 4,00	€ 5,50

Bron: Website Bibliotheek Waterland

Hogere tarieven voor inwoners van de gemeente Waterland

Sinds 2014 verzorgt de Bibliotheek Waterland niet meer het bibliotheekwerk in de gemeente Waterland, maar inwoners van Waterland kunnen nog wel lid worden en lenen bij hun buurgemeenten. De gemeenten die Bibliotheek Waterland subsidie verstrekken (Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer en Purmerend) hebben aangegeven dat zij het niet terecht vinden dat gemeente Waterland geen bijdrage levert aan het Landelijk stelsel openbare Bibliotheken terwijl er wel inwoners uit deze gemeente lid zijn bij Bibliotheek Waterland. Daarom wordt er aan inwoners van de gemeente Waterland een hogere contributie berekend van 25% en wordt er aan jeugdleden een bijdrage van € 10,00 gevraagd. Zie de tarieven in de tabel hieronder.

Tabel 8: Tarieven Bibliotheek Waterland voor inwoners van de gemeente Waterland

Abonnement 2017	Instapabonnement	Basisabonnement	Top-abonnement (boetevrij)
Jeugd tot 18 jaar	n.v.t.	€ 10,00	n.v.t.
Jongeren 18 tot 25 jaar	€ 32,00	€ 29,50	€ 81,00
Volwassenen – 25 jaar en ouder	€ 32,00	€ 58,50	€ 81,00
Volwassen + 1 partnerpas	n.v.t.	€ 71,00	€ 81,00
Vriendenpas	n.v.t.	€ 15,00	n.v.t.
Maandabonnement	n.v.t.	€ 5,00	€ 7,00

Bron: Website Bibliotheek Waterland

Speciale abonnementen

Instellingen abonnement: € 61,00 (voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen of instellingen in de zorg).

Basisabonnement voor primair onderwijs: € 1,10 per leerling met een minimumbedrag van € 110,-.*

Digitaal abonnement: € 42,50 alleen toegang tot e-books bij de digitale bibliotheek.

* = Met een basisabonnement voor **scholen** kunnen zij de volgende activiteiten en producten zonder bijbetaling afnemen:

- Boeken in de groep. Men krijgt voor drie jaargroepen (ongeacht het aantal groepen) een pas waarmee men klassikaal kan lenen. Een extra groepspas kost € 45,- per pas per jaar.
- Gratis bibliotheekabonnement voor elke leerling.
- Voor twee jaargroepen een groepsbezoek.
- Scholen die gebruik maken van schoolWise krijgen voor 1 groep naar keuze het programma ‘Aan de slag met schoolWise – oefenen in de klas’ extra aangeboden.
- Makkelijk lezen en Plus Lezen Pakketten.
- Vertelkastje met vertelplaten voor vier weken.
- Twee boektoercollecties per schooljaar met maximaal 40 banden voor twee maanden.
- Vier keer per jaar de Digitale Onderwijsbrief met informatie over nieuwe boeken en activiteiten.
- Korting op extra activiteiten en producten
- Een adviesgesprek over bijvoorbeeld mediawijsheid, leesbevordering of de schoolmediatheek.

Naast bovenstaand basispakket nemen de meeste scholen nog aanvullende diensten af bij Bibliotheek Waterland, maar dat is mede afhankelijk van de strategische koers van de school. Op de website van Bibliotheek Waterland is het aanbod voor het primair onderwijs ondergebracht in een boekjes op de website: <https://www.bibliotheekwaterland.nl/dam/jaaraanbod-primair-onderwijs-2017lr.pdf>. Op pagina 44-45 staan de aanvullende tarieven voor bijvoorbeeld een leskist met een thema in de klas of een cursus of advies aan de leerkrachten.

Een instellingen abonnement heeft dezelfde voorwaarden als het top abonnement.

Het Vrienden abonnement is alleen ter ondersteuning van de bibliotheek en hiermee kan men geen materialen lenen.

Voorwaarden per abonnement

Tabel 9: Voorwaarden per abonnement

Abonnement 2017	Instapabonnement	Basisabonnement	Top-abonnement (boetevrij)
Aantal te lenen items per keer	10	20	40
Aantal te lenen items per jaar	20	Onbeperkt	onbeperkt
Leentermijn	4 weken	4 weken	6 weken
Reserveren collectie Waterland*	Gratis	Gratis	Gratis
Reserveren bibliotheeknetwerk*	€ 0,50	€ 0,50	Gratis
Reserveren via IBL*	€ 5,00	€ 5,00	geen
Reserveren via Muziekweb*	€ 2,50	€ 2,50	€ 2,50
1 ^e verlenging*	Gratis	Gratis	Geen
2 ^e verlenging*	€ 0,50	€ 0,50	Geen
Te laat geld*	€ 0,20	€ 0,20 / geen tot 18 jaar	Geen
Maximaal te laat geld*	€ 5,00	€ 5,00 / geen tot 18 jaar	Geen
Partnerpas	€ 15,00	€ 15,00	Gratis (1 stuk)
Vakantietas	€ 15,00	€ 15,00	Gratis (1 stuk)
Aantal e-books per jaar	6 stuks	6 stuks tot 18 jaar / volwassenen onbeperkt	Onbeperkt

Bron: Website Bibliotheek Waterland

* = per item

4. Scenario's

De afgelopen maanden is er onderzoek gedaan naar de bibliotheekdiensten. De informatieverzameling bestond uit literatuuronderzoek en veldonderzoek. Er zijn interviews gehouden met een aantal leerkrachten van basisscholen, met een vrijwilliger van elk van de vier bibliotheekvestigingen en met een aantal maatschappelijke instellingen. Ook is er een bezoek gebracht aan zowel de directeur van Karmac als de directeur van Bibliotheek Waterland en is er in de periode veel informatie van beide partijen verkregen. Verder is er een digitale vragenlijst verstuurd naar alle leden van Karmac. Voor de mensen die het liever op papier wensten in te vullen lagen er papieren exemplaren in de vier bibliotheekvestigingen. In een aparte bijlage (bijlage 3) is het rapport met de belangrijkste resultaten uit het tevredenheidsonderzoek onder de leden van Karmac opgenomen. In bijlage 1 zijn de belangrijkste resultaten / opmerkingen die uit de interviews zijn gekomen. Vooral de interviews en de open antwoord-categorieën van het digitale onderzoek geven waardevolle informatie. Zie hiervoor de bijlagen.

De keuze voor een bepaald niveau van bibliotheekdiensten hangt sterk samen met de ambities vanuit de gemeente (politiek) maar ook van de financiële mogelijkheden. Er zijn verschillende mogelijkheden. Hieronder worden de drie meest logische scenario's besproken:

Scenario 1: Doorgaan met Karmac onder dezelfde condities

Uit de meeste gesprekken maar ook uit de vragenlijsten blijkt veelal dat de huidige leden van Karmac tevreden zijn over de diensten van Karmac. De vrijwilligers die voor Karmac werken zijn allemaal positief over Karmac, er is een fijne samenwerking, Karmac staat altijd voor alles open. Zeker in de kleinere kernen vinden vrijwilligers het fijn dat men zoveel vrijheid heeft en dat men de bibliotheekdiensten zelf vorm kan geven. Wel merkt men op dat het budget krap is en dat er weinig ruimte is voor extra zaken. Ook is er elk half jaar een nieuwe vaste medewerker aan de balie omdat er met half jaar contracten wordt gewerkt. Karmac kan het zich nog niet veroorloven om mensen in vaste dienst aan te nemen. De scholen zijn wat kritischer. Sommige maatschappelijke instellingen ook, alhoewel anderen het prima vinden zoals het nu gaat.

Karmac geeft zelf aan dat zij volgend jaar voor het eerst 'break even' zullen draaien, dus is het ook fair om door te gaan als iedereen over het algemeen tevreden is. Uiteraard wil Karmac ook groeien in ledenaantal. Voor de toekomst wil men dit ook gaan oppakken door meer marketingactiviteiten op te zetten of door het aanbieden van extra abonnementsvormen, bijvoorbeeld via een plus abonnement dat een hoger abonnementsstarief heeft maar waarvoor men een x aantal reserveringen per jaar gratis kan maken. De mate van kwaliteit en intensiteit ligt (uiteraard) deels aan ook aan het geboden budget van de gemeente en (het moment van) de bekendmaking van de contractverlenging.

Doorgaan met Karmac – zelfde condities

Voordelen	Nadelen
Geen extra investeringen nodig – Gemeente Waterland heeft voor een minimale investering een bibliotheekservice	Geen vernieuwing / geen verbetering
Karmac heeft zo de mogelijkheid om uit de kosten te komen en kan wellicht zelf verder investeren (in vast personeel of andere diensten)	Het basisabonnement voor scholen is schraal. Scholen dienen zelf actief themakoffers of iets anders in te kopen en dat doet men in de praktijk niet altijd. Bibliotheekwerk verschaalt op de scholen (tenzij er een actieve leerkracht aanwezig is).
Karmac is een flexibele partij, altijd bereid om mee te denken met nieuwe plannen zoals renovatie scholen of De Bolder.	Openingstijden blijven beperkt, hier wordt over geklaagd door de leden.
Geen wijzigingen in contracten (o.a. ook huurovereenkomsten) nodig. Contract kan nog eenvoudig worden verlengd (dit kan nog tweemaal voor een periode van twee jaar). Hierdoor geen extra uren voor ambtelijke capaciteit nodig.	
Bestaande relatie met Karmac kan verder worden voortgezet en uitgebouwd. Karmac kent nu alle partijen en denkt kosteloos mee met bijv. renovatie van basisschool de Havenrakers	Jongeren zullen geen lid in Waterland blijven, maar trekken naar Bibliotheek Waterland of Bibliotheek Amsterdam. Bij Bibliotheek Waterland moeten inwoners uit Waterland 25% meer lidmaatschap betalen en jeugd tot 18 jaar € 10,- per jaar.
Bestaande klantenkring zal waarschijnlijk wel aanblijven	Ledenaantal zal niet heel significant meer gaan stijgen.
Vier bibliotheekvestigingen in gemeente kunnen open blijven	
Tarieven van Karmac voor inwoners, maar ook een basisabonnement voor scholen zijn lager dan bij Bibliotheek Waterland (Karmac is flexibeler met groepspassen, scholen betalen maar 1x een tarief per school van € 45,00 voor 1 of meerdere groepspassen. Bibliotheek Waterland rekent 1,10 per leerling met een minimumbedrag van € 110,-). Inwoners van Waterland zijn dus in die zin goedkoper uit.	Het aanbod van Karmac is beperkt: geen e-books, geen toegang tot de landelijke bibliotheek, geen actieve leesbevorderingsprogramma's voor scholen en kinderdagverblijven.
Geen begrotingswijziging nodig, Karmac wil onder dezelfde voorwaarden van het huidige contract doorgaan.	
Gemeente toont zich goed opdrachtgever richting Karmac	

Kosten op jaarbasis:

€ 190.977,20

Karmac is bereid haar dienstverlening onder dezelfde condities als de huidige overeenkomst voort te zetten. Diensten die in het basispakket zouden worden geleverd zijn als volgt:

Diensten	€ per jaar
Basisdiensten	€ 184.205,60
BoekStart	€ 3.009,60
VoorleesExperts	€ 2.257,20
Nationale Voorleeswedstrijd	€ 1.504,80
Totaal	€ 190.977,20

Bron: offerte Karmac – 12 december 2017

Aanvullende opmerkingen hierbij:

- De vestigingen van Karmac zijn op dit moment 99 uur toegankelijk waarvan 64 uur onbemenst in IJpendam. Hier valt nog veel winst te behalen voor de toekomst. Voor de vestiging in Broek in Waterland verwacht Karmac na verhuizing naar de basisschool de Havenridders het aantal openingsuren uit te kunnen breiden minimaal naar het aantal uren dat de school toegankelijk is.
- Monnickendam: ook hier is verbetering mogelijk als de bibliotheek alsnog een samenwerkingspartner kan vinden, ofwel op de huidige locatie en anders alsnog bij een brede school. Dit zou niet alleen drukken in de huisvestingskosten maar ook de openingsuren en collectie kunnen verruimen.
- Karmac overweegt een nieuw type lidmaatschap vanaf 2019 te introduceren: een Plus lidmaatschap van € 55,00 per jaar. Met dit lidmaatschap kunnen leden dan gratis reserveren en men hoeft geen boetes meer te betalen bij te laat inleveren.
- Gezien de samenstelling van het ledenbestand (veel jeugd) heeft Karmac besloten het zwaartepunt van de collecties te verschuiven richting een grotere jeugdcollectie.

Scenario 2: Karmac Plus: Doorgaan met Karmac, maar met uitgebreider pakket

Als we alle antwoorden van de leden maar ook alle antwoorden uit de interviews goed bekijken zien we over het algemeen dat men tevreden is, zeker gezien het bedrag dat de gemeente betaalt voor de bibliotheekdiensten. Een directeur van een maatschappelijke instelling verwoordde dit als volgt: “Je krijgt waarvoor je betaalt. Je kunt en mag Karmac niet vergelijken met hoe het in het verleden was geregeld. Karmac moet het met de helft minder van het geld doen”. Er zijn echter, met een kleine extra investering, wel verbeterpunten aan te brengen waardoor het bibliotheekwerk al zichtbaarder kan worden en ook een meer toegevoegde waarde kan krijgen in de gemeente Waterland.

De belangrijkste **verbeterpunten** zijn dan, in willekeurige volgorde:

1. Een standaard basispakket aan scholen leveren zonder hiervoor een bijdrage van de school te verlangen (dus extra inkopen bij Karmac) of elke school in Waterland een basisbedrag verlenen om dit zelf in te kopen.
Scholen geven aan dat zij nu themaboxen moeten aanschaffen voor € 17,50 per box, en dat dan ook vaak per groep. Daarnaast wordt er niets vanuit Karmac onder schooltijden georganiseerd tijdens bijvoorbeeld de Kinderboekenweek. Met een basisbedrag per school van bijvoorbeeld € 800,- zou dit al voor een flinke verbetering kunnen zorgen. Wel wordt er dan ook een actievere houding van Karmac verwacht.
2. Investeren in ruimere openingstijden, in ieder geval op de woensdagmiddag in Monnickendam (Bibliotheek gaat dicht als de scholen net uit zijn), maar ook in de kleinere kernen. Wellicht kan dit ook gedeeltelijk met vrijwilligers worden opgelost en hoeft dit geen extra geld te kosten.
3. Investeren in meer aanbod vanuit Karmac, bijvoorbeeld e-books, lezingen, meer aanbod in Monnickendam (bibliotheek is hier het kleinst geworden).
4. Karmac laat zich niet zien: wat meer reclame of free publicity in lokale media of meer samenwerking zoeken met andere partners zou kunnen helpen om de bibliotheek zichtbaarder te maken.
5. Variatie in abonnementen: meer klantgericht werken. Leden kunnen dan zelf kiezen welk abonnement het beste bij hen past.

Karmac Plus: Doorgaan met Karmac maar met aanvullende condities en uitgebreider pakket

Voordelen	Nadelen
Bestaand contract kan nog tweemaal met twee jaar verlengd worden met een aanvullende overeenkomst voor de extra diensten. Aangezien Karmac levert wat wordt gevraagd is dit ook het meest eerlijk volgens onze inkoopregels.	Er zal budget vrij moeten worden gemaakt voor de aanvullende diensten. Inschatting is dat dit al gauw zo'n 20.000 euro extra op jaarbasis kost even afhankelijk van welke keuzes er worden gemaakt.
Karmac heeft zo de mogelijkheid om zich te bewijzen en te laten zien dat het meer kan dan alleen boeken uitlenen.	Voor een bepaalde doelgroep, zoals jongeren en jeugd zal dit nog steeds niet toereikend zijn. Zij blijven waarschijnlijk lid buiten Waterland en dienen bij Bibliotheek Waterland hiervoor extra te betalen.
Meer tevreden klanten en wellicht daardoor ook meer leden	De gemeente Waterland heeft nog steeds geen bibliotheekvoorziening conform de Wsob

Het belang van lezen op school wordt zo beter geborgd. Scholen kunnen dit niet zonder (financiële) hulp.	Scholen hebben nog geen toegang tot het systeem SchoolWise (digitaal systeem voor het zichtbaar maken van de collectie voor scholen)
Vrijwilligers willen graag ook bij Karmac blijven en zullen content zijn als Karmac haar diensten nog wat gaat verbeteren	Er is nog steeds geen grote back office, of bibliotheek consulent.
Geen grote aanpassingen nodig, dus geen extra ambtelijke capaciteit nodig	Karmac krijgt van de Koninklijke Bibliotheek geen toegang tot de digitale bibliotheek – hiervoor wordt dus een andere oplossing aangeboden maar deze sluit niet aan op het landelijk bibliotheek stelsel
Gemeente toont zich goed opdrachtgever richting Karmac	

Kosten op jaarbasis: Karmac – Basis (€ 190.977,20) + mogelijke extra diensten (zie hieronder)

Diensten	€ per jaar
Uitbreiding collectie Monnickendam met 3.400 boeken	€ 13.400,-
Toegang tot online databanken	n.b.
Toegang tot e-books voor 100 leden	€ 5.000,-
Of toegang tot landelijk stelsel	>€10.000,-
2 Extra openingsuren per week met betaalde kracht	€ 3.640,-
Volledig onbemenste openingsuren mogelijk maken	>€20.000,- per vestiging
Extra diensten scholen	€ 10.875,-
Mediacoach	€ 65,- per uur
Uitbreiding collectie tijdschriften, afhankelijk van grootte	Tussen €3.000,- en € 6.000,-
Internet toegang:	
- Wifi of	€ 920,-
- 2 PC's met vrije internettoegang	€ 6.820,-
'Gratis' reserveren voor alle leden	€ 4.000,-

Bron: offerte Karmac – 12 december 2017

Toelichting op bovenstaande tabel:

- In de enquêtes kwam naar voren dat vooral leden in IJpendam en Monnickendam minder tevreden waren over de grootte van de collectie. In IJpendam is daar weinig aan te doen, er is niet meer beschikbare ruimte. In Monnickendam is uitbreiding wel mogelijk mits er meer m² beschikbaar wordt gesteld. Dit betekent dat de scheidingswand die dwars door de bibliotheek loopt aangepast zou moeten worden. Karmac gaat er van uit dat de gemeente deze voor haar rekening neemt. Voor de extra collectie en kasten rekent Karmac € 13.400,-. Dit is nog exclusief eventuele stijging in huurkosten (meer m²).
- Toegang tot e-books: Karmac heeft van een aantal leden het verzoek gehad of ze digitale boeken konden lenen. Tot nu toe heeft Karmac niet toe kunnen treden tot het stelsel van de Koninklijk

Bibliotheek. Ook is bij de KB nog niet duidelijk welke software men blijft/gaat gebruiken in de toekomst. Aangezien verandering van software voor toetreders veel kosten met zich meeneemt zou een andere tijdelijke oplossing kunnen zijn dat Karmac voor 100 leden het mogelijk maakt dat zij persoonlijk lid kunnen worden van dit systeem. Hiervoor wordt dan € 5.000,- per jaar extra gerekend.

- Kosten voor deelname aan het interbibliothecair leenverkeer zijn hoog: Karmac verwacht minimaal € 10.000,- per jaar hiervoor kwijt te zijn. Karmac heeft er daarom in het verleden voor gekozen dat leden zelf alle titels mogen aanvragen bij Karmac. De meeste aanvragen worden gehonoreerd en ook gratis dan verleend zodat ook andere leden deze boeken dan weer kunnen lezen.
- Ruimere openingstijden: Deze wens kwam ook uit de enquête terwijl Karmac al ruimere openingstijden heeft dan hoe het vroeger geregeld was. Er zijn verschillende mogelijkheden:
 1. Door inzet van vrijwilligers: dit kan gratis
 2. Door gedeelde huisvesting waarbij een partner zorgdraagt voor toezicht (gratis)
 3. Door inzet van betaalde krachten. Dit is € 35,- per extra openingsuur.
 4. Door een combinatie van twee of meer van bovenstaande opties
 5. Door inzet van elektronische middelen zoals bij de vestiging in IJpendam.
Schatting: € 20.000,- voor een kleine vestiging.
- Voor scholen kunnen ook aanvullende diensten worden geleverd maar dat is ook afhankelijk van de wensen van de scholen. Een aantal mogelijkheden is in bovenstaand tarief meegenomen, maar kunnen ook opgesplitst worden:
 - Themaboxen worden maar beperkt afgenomen. Mogelijk model zou zijn dat de gemeente 10 boxen per school per jaar voor haar rekening neemt. Dit is: € 1.750,- per jaar in totaal.
 - Scholen reserveren weinig vanwege de reserveringskosten. Een model zou kunnen zijn: 5 reserveringen per leerling op conto van de gemeente: € 5.625,- per jaar extra.
 - Voor drie extra activiteiten (1 tijdens de Kinderboekenweek, een rondleiding voor kleuters en voorleesmomenten) : € 3.500,0 per jaar.
 - Wellicht is er behoefte aan een mediacoach, Kosten: € 65,- per uur
- Verder kan ook de collectie tijdschriften worden uitgebreid. Er zijn echter heel veel smaken en tijdschriften. Per titel/tijdschrift zijn de kosten zo'n € 50,- tot € 100,- voor maandbladen en €150,- tot € 250,- voor weekbladen.
- Wifi is mogelijk te maken voor € 920,- per jaar. Voor vrije internet toegang op 2 PC's is dit € 6.820,- per jaar.
- Karmac rekent geen extra verhoging van het lenerstarief bij Karmac Plus. Wel zijn er andere voorwaarden voor het lidmaatschap van digitaal lezen bij de Koninklijke Bibliotheek. Het lidmaatschap kost daar minimaal € 42,- per jaar per lid voor.

Scenario 3: Terug naar Bibliotheek Waterland: Contract met Karmac beëindigen en voorbereidingen treffen om weer over te stappen naar Bibliotheek Waterland

Terug naar Bibliotheek Waterland vanaf 1 januari 2019

Voordelen	Nadelen
Gemeente Waterland krijgt een volwaardige bibliotheekdienst die voldoet aan de Wsob	Er zal een structurele begrotingswijziging dienen te komen voor de investering in Bibliotheek Waterland. Dat betekent vanaf 2019 een structurele begrotingswijziging van zo'n € 127.000,-. Daarnaast zal er veel ambtelijke tijd ingestoken dienen te worden (voor de inkoop/transitie/overname huurcontracten etc.), dus ook hier extra tijd en kosten.
Bibliotheek Waterland is gecertificeerd, dat betekent een keurmerk dat aangeeft dat de bibliotheek waar voor haar geld levert in maatschappelijke waarde en klantwaarde.	Bibliotheek Waterland wil minimaal een contract zien voor de periode van vijf jaar. Men wil alleen meedoen als er een langdurige relatie kan worden opgebouwd en alleen voor het complete pakket.
De gemeente Waterland biedt weer een volledige bibliotheekservice en bedient hiermee nu ook de 'weggelopen' groep die al lid is van Bibliotheek Waterland. Dus waarschijnlijk een toename in ledenaantal en aantrekken van meer doelgroepen (ook jongeren).	Sommige vrijwilligers zullen misschien stoppen, zeker in de kleinere kernen. Men ervaart nu veel vrijheid en flexibiliteit met Karmac.
Scholen zullen weer wat meer ontzorgd worden doordat er meer georganiseerd wordt vanuit de Bibliotheek Waterland. Men kan zich gemakkelijker inschrijven voor cursussen en activiteiten en er is meer aanbod van boeken op de scholen.	Scholen denken dat zij meer producten en diensten geleverd krijgen voor het zelfde bedrag als bij Karmac, maar dat vertekent: Het basisabonnement is bij Bibliotheek Waterland hoger (minimaal € 110,- per school versus € 45,00 bij Karmac) en daarnaast moet ook hier voor veel pakketten en cursussen een extra bedrag worden bijbetaald. De vraag is of de scholen dat er voor over hebben.
Scholen hebben weer toegang tot het systeem SchoolWise (digitaal systeem voor het zichtbaar maken van de collectie voor scholen)	De gemeente toont zich geen goed opdrachtgever richting Karmac. In de regel mag een opdrachtnemer er op vertrouwen dat verlengingsopties in een overeenkomst worden uitgenut in het geval zij de opdracht naar behoren uitvoert tenzij er zwaarwegende redenen zijn om anders te besluiten.
	Gebrek aan ambtelijke capaciteit. Transitie leidt tot veel extra werk en extra kosten.

Kosten op jaarbasis:

Gemeente Waterland heeft gevraagd om een indicatie van de kosten bij deelname aan Bibliotheek Waterland. Deze indicatie ziet er als volgt uit:

Bijdrage Back office kosten, 8 euro per inwoner	€138.320
Front office kosten personeel	€60.800
Transportkosten	€4.000
Collectiekosten (incl. leenrecht, tijdschriften e.d)	€75.000

ICT-kosten (Bibliotheekstelsel, datalijnen e.d)	€20.000
Aanschaf apparatuur (op basis van afschrijving)	€20.000
Huisvestingskosten (opgave gemeente)	€82.500
Diverse kosten	€5.000
Totaal	€405.620

Bibliotheek Waterland verwacht 20% van dit bedrag te financieren uit de bijdrage van leners, dat zou betekenen dat Bibliotheek Waterland een **subsidie** nodig heeft van **€324.496**.

Toelichting op de kosten

Bibliotheek Waterland hanteert als uitgangspunt dat gemeente Waterland de situatie in de vier huidige kernen wil handhaven. Dat betekent in Broek in Waterland een servicepunt dat deel gaat uitmaken van de basisschool de Havenridders, in IJpendam een servicepunt op de bestaande locatie, in Marken een vestiging in het Dorpshuis en in Monnickendam een zelfstandige vestiging. In het huidige voorstel gaat Bibliotheek Waterland uit van een beperkte collectie voor volwassenen op de servicepunten (Broek en IJpendam) en op de vestigingen (Marken en Monnickendam) een volwaardig aanbod, inclusief een wisselcollectie dvd's en een aanbod van kranten en tijdschriften.

Front office

Bij de front office kosten is uitgegaan van de volgende inzet:

20 uur per week één medewerker voor de vestiging Monnickendam

6 uur per week één medewerker voor de vestiging Marken

3 uur per week voor een leesconsulent in IJpendam

3 uur per week voor een leesconsulent in Broek in Waterland

8 uur per week vestigingscoördinator voor aansturing medewerkers, vrijwilligers en facilitaire zaken vestigingen.

Voor de berekening is uitgegaan van een gemiddeld uurloon van een medewerker inclusief werkgeverslasten van €30,- per uur. Daarnaast is er de mogelijkheid om extra open te zijn met behulp van de inzet van vrijwilligers of van beveiligde toegang zoals in IJpendam.

Back office

Deze kosten zijn niet uit te splitsen per gemeente. Een belangrijke component daarin zijn de loonkosten van de backoffice, dus alle medewerkers die centraal voor Bibliotheek Waterland voor alle vestigingen werken. Het gaat vooral om de zaken die worden geregeld in twee van de drie pijlers van Bibliotheekwerk; de pijler maatschappelijke bibliotheek (o.a. NL-plein, programmering) en de pijler educatieve bibliotheek (alle inzet rond onderwijs). Zo worden er in het verzorgingsgebied drie accountmanagers educatie ingezet en is er een mediacoach voor onder andere lessen in mediawijsheid. Daarnaast zit de algemene bedrijfsvoering voor de Bibliotheek in deze kosten (ICT, communicatie, personeelszaken, financiën, directievoering).

Voor een exacte uitleg over de opbouw van de back- en frontofficebezetting verwijzen wij naar bijlage 2.

Diverse kosten

Dit is een verzamelpost voor kosten die niet elders ondergebracht zijn, bijvoorbeeld beveiliging/bewaking, koffiefaciliteit voor medewerkers/vrijwilligers en bezoekers, eventueel print/kopieer mogelijkheden in de vestiging.

Aandachtspunten hierbij zijn:

Daarbij moet opgemerkt worden dat Bibliotheek Waterland binnen Noord-Holland met de laagste subsidie per inwoner (exclusief huisvestingslasten) werkt, op één bibliotheek na, namelijk Heiloo-Langedijk. De overige openbare bibliotheken in Noord-Holland ontvangen een hogere bijdrage per inwoner.

De bijdrage per gemeente kan verschillen, dat hangt af van welke keuzes gemeenten maken bij de inrichting van de front office (aantal vestigingen, openingstijden, huisvestingskosten). Voor de back office betaalt elke gemeente hetzelfde bedrag per inwoner.

De front office kosten zijn nu gebaseerd op een aantal uren per week bezetting van een betaalde kracht.

Mocht de gemeente het aantal uren willen uitbreiden hiermee dan zijn de kosten per uur € 30,- per medewerker.

De verhouding eigen inkomsten ten opzichte van subsidie bij Bibliotheek Waterland is ongeveer: 23,5 : 76,5

Een punt van aandacht is de eenmalige investering om te kunnen starten. De aanschaf van apparatuur (voor zelfservice, computers e.d.) is meegenomen, maar onduidelijk is wat er rond de inrichting en collectie geregeld moet worden. Dit zal mede afhangen van de opstelling van Karmac en ook hoeveel bibliotheek Waterland voor de inrichting nodig denkt te hebben. Dit is nog niet meegenomen in de prijsberekening van Bibliotheek Waterland.

5. Vergelijking diensten Bibliotheek Waterland ten opzichte van diensten Karmac

Welke diensten zijn anders bij Bibliotheek Waterland ten opzichte van de huidige diensten van Karmac? Hieronder kunt u in één overzicht zien wat de verschillen zijn. Daarbij moet wel opgemerkt worden dat op een aantal punten Karmac deze diensten en producten ook zou kunnen aanbieden als daarvoor extra personeel en dus extra financiële middelen tegenover worden gesteld.

Tabel 10: Diensten / producten Bibliotheek Waterland versus Karmac

Service / product	Bibliotheek Waterland	Karmac
Boekenuitleen in de vestigingen	Ja	Ja
Muziek cd's beschikbaar voor uitleen	Ja	Nee
Dvd's beschikbaar voor uitleen	Ja	Nee
Boekstart	Ja	Ja
Boekstart in de kinderopvang	Ja	Nee, maar kan wel
Samenwerking met kinderopvang en VVE	Ja	Nee
Samenwerking met basisonderwijs	Ja	Nee
Samenwerking met voortgezet onderwijs	Ja	Nee
Via lidmaatschap toegang tot digitale bibliotheek	Ja	Nee
Deelname certificering zoals gevraagd door VNG	Ja	Nee
Interbibliothecair leenverkeer (toegang tot collectie NL)	Ja	Nee
Gericht aanbod bestrijding laaggeletterdheid	Ja	Ja
Anbi Status	Ja	Nee
Gemeenteraad jaarlijks budgetrecht	Ja	Nee, wel recht om via inkoop zelf diensten te bepalen
Toegang CPNB campagnes zoals Kinderboekenweek	Ja	Nee*
Niet besteed budget blijft publiek beschikbaar	Ja	Nee*
Vijf functies uit WSOB worden ingevuld	Ja	Nee, maar kan wel
Leeskringservice	Ja	Ja
Speciale collectie voor slechtzienden	Ja	Ja
Landelijk gebruik biebpas	Ja	Nee
Toegang tot landelijke programma's	Ja	Nee
Gebruik maken gesubsidieerde diensten POI	Ja	Nee
Digivaardigheidstrainingen	Ja	Nee
Basisvaardigheden voor burgers	Ja	Nee
Programmering van cursussen/lezingen/workshops	Ja	Nee

Bron: deze informatie is afkomstig van Bibliotheek Waterland en ook voorgelegd aan Karmac voor verificatie

*** Opmerkingen bij tabel 10:**

Karmac kan aan een aantal eisen niet voldoen omdat deze diensten via de VOB lopen en Karmac geen lid is van deze vereniging en dat ook niet zo maar kan worden. Hierdoor kan men bijvoorbeeld geen Anbi status krijgen of zich laten certificeren en kan men niet toetreden tot het Interbibliothecair leenverkeerstelsel. Op de Kinderboekenweekcampagnes probeert men wel zoveel mogelijk aan te sluiten, dus boeken in die thema's worden aangeschaft, maar men mag niet de reclameposters van de landelijke Kinderboekenweek gebruiken. Een aantal andere diensten zou Karmac wel kunnen aanbieden, maar daar heeft de gemeente Waterland niet in geïnvesteerd. Volgens Theo Doreleijers, directeur van Karmac, is er tot op heden meer geïnvesteerd in de dienstverlening dan wat de gemeente Waterland er voor betaald heeft, dus er is nog geen sprake van niet besteed budget.

Bijlage 1 – Interviews

Van augustus tot december 2017 zijn er interviews gehouden. Hieronder een lijstje met de geïnterviewde organisaties / personen en de belangrijkste opmerkingen uit deze gesprekken.

Basisscholen

De Binnendijk – Monnickendam, Nel Oomkens
OBS de Overhaal – Monnickendam, Netty Hoogendoorn
De Havenridders – Broek in Waterland, Simone Jun
De Rietlanden – Marken, Aagtje Commandeur
Van Randwijk, IJpendam – Anita Lammers

Overige organisaties / maatschappelijke instellingen

Stichting Kinderopvang Waterland - Monnickendam, Ilse Raasing
Sociaal cultureel centrum de Bolder - Monnickendam, Angela Kroon
Het Broekhuis - Broek in Waterland, Jeppe van Rijssel
Swaensborch – Monnickendam, Hetty Smink
Buurtzorg – Monnickendam, Marga Koster

Vrijwilligers

Nel Boes - Marken
Monique de Goede - IJpendam
Johan Oosterbaan - Monnickendam
Marion Spaans - Broek in Waterland

Belangrijkste resultaten uit de interviews

Over het algemeen is iedereen heel positief over de samenwerking met Karmac. Op kantoor bij Karmac vindt men altijd een luisterend oor, Karmac is een flexibele en betrouwbare partij om mee samen te werken. De vrijwilligers vinden het zelfs prettiger om met Karmac samen te werken dan met de Openbare Bibliotheek: Er wordt minder opgelegd, men heeft meer vrijheid en als men iets mist wordt het aangeschaft.

Hieronder wat aandachtspunten of juist positieve opmerkingen die uit de interviews naar voren zijn gekomen:

Scholen geven als aandachtspunten voor Karmac:

- Organiseer meer activiteiten voor scholen onder schooltijd of voor de jeugd na school om hen in de bibliotheek te krijgen. Jeugd heeft de toekomst en zijn toekomstige klanten.
- Er gebeurt te weinig – geen rondleidingen voor kleuters/voorleesmomenten.
- Activiteiten vanuit de bibliotheek op school organiseren. Dat is meteen reclame voor de bibliotheek. School moet ontzorgd worden hierin.
- Boekenkast op school – schoolbibliotheek i.s.m. Karmac opzetten

- Geef ons een schoolbudget waar we uit kunnen putten. Scholen kunnen dan zelf een keuze maken waar men aan mee wil doen. Vroeger werd er meer aangereikt.
- Ruimere openingstijden, zowel op woensdagmiddag na school als onder schooltijden voor kleintjes.
- Meer speciale boeken op een eigen plek voor kinderen met dyslexie
- Een bibliotheek op school is erg fijn. Daar zijn we elke dag blij mee.

Aandachtspunten/opmerkingen uit maatschappelijke organisaties:

- Karmac is altijd zeer behulpzaam, betrouwbaar, een stabiele partij
- Bedrijfsmatig kan het beter, men is onzichtbaar, maar de gemeente heeft er ook weinig geld tegenover gesteld.
- Ga mee met de tijd. Bibliotheek heeft een stoffig imago. Maak jezelf zichtbaar op Twitter en Facebook
- Zoek een betere plek voor de bibliotheek: fysiek zichtbaar, bijvoorbeeld op het scholeneiland, bij de Fuut of bij de Verwondering.
- Belangrijk dat vrijwilligers gratis kunnen blijven lenen (voor de Voorleesexperts bijvoorbeeld)
- Organiseer meer activiteiten in de bibliotheek
- Goede service, alleen ruimere openingstijden na schooltijd zou fijn zijn
- Graag meer luisterboeken voor de ouderen.
- Graag wat meer meedenken hoe we de oudere mensen beter kunnen bereiken voor het lezen en dat de boeken zichtbaarder worden voor hen.

Aandachtspunten/opmerkingen van vrijwilligers:

- Collectie is nieuwer dan vroeger
- Medewerkers van Karmac krijgen maar een half jaar contract, dat is jammer, daardoor elke keer andere gezichten.
- Samenwerking met Karmac is fijn, men luistert altijd en schaft ook boeken aan die we vragen.
- Meer tijdschriften (zoals Landleven)
- Ruimere openingstijden
- Het valt op dat er minder jongeren / middelbare scholieren in de bibliotheek komen.
- Maak wat meer reclame/publiciteit om mensen te trekken.
- Organiseer eens een bijeenkomst, ook voor vrijwilligers.
- Zorg voor internet (op Marken voor toeristen) in de bibliotheek
- Karmac is heel toegankelijk en betrokken – je voelt je als vrijwilliger meer gewaardeerd

Bijlage 2 – Opbouw bezetting Bibliotheek Waterland

Front Office

Op de vestigingen werken Opruimedewerkers, Front Office-medewerkers en Vestigingscoördinatoren. Deze kosten worden per vestiging toegerekend. Daarnaast worden een aantal bijzondere taken uitgevoerd, bijv. een extra uitlening in een bejaardenhuis, ook dit wordt doorberekend aan de betrokken gemeente. In totaal gaat het om **15,89 Fte**

Back office

Voor alle onderwijsinstellingen binnen het verzorgingsgebied worden drie accountmanagers educatie ingezet. Zij onderhouden de contacten met de onderwijsorganisatie, maken afspraken over te leveren diensten en ontwikkelen programma's voor het onderwijs. Ook is er een mediacoach voor o.a lessen mediawijsheid. Hier wordt **2,8 Fte** voor ingezet, deze kosten worden volgens een verdeelsleutel verdeeld over de zes betrokken gemeenten.

Voor de VoorleesExpress is een coördinator in dienst voor **0,5 Fte**.

Voor het NL-Plein (bestrijding laaggeletterdheid voor volwassenen) zijn NL-plein coördinatoren in dienst, deze worden momenteel gefinancierd uit WEB-gelden

Collectievorming en mediaverwerking geschied centraal. Voor elke vestiging is een collectieprofiel, op basis hiervan wordt het aanbod bekeken en eventueel aangeschaft. De afdeling mediaverwerking zorgt dat de binnengekomen materialen correct in de catalogus worden verwerkt, ingewerkt worden en naar de juiste vestiging gaan. Hier wordt **1,49 Fte** voor ingezet, deze kosten worden volgens een verdeelsleutel verdeeld over de betrokken gemeenten.

Voor de administratieve afhandeling van de ledenadministratie wordt centraal een medewerker ingezet. Deze medewerker zorgt voor de boete-administratie, de contacten met het incassobureau en de juiste verwerking van betalingen. Hier wordt **0,5 Fte** voor ingezet, deze kosten worden volgens een verdeelsleutel verdeeld over de betrokken gemeenten.

Voor de invulling van de taken “podium voor ontmoeting en debat” en “inspiratiebron voor lezen en literatuur” heeft de bibliotheek een coördinator programmering in dienst die in het verzorgingsgebied de contacten met andere culturele instellingen onderhoudt, de CPNB activiteiten organiseert en lezingen en voorstellingen programmeert. Hier zet de bibliotheek **0,80 Fte** voor in, deze kosten worden volgens een verdeelsleutel verdeeld over de betrokken gemeenten.

Huisvesting

De bibliotheek heeft voor twee vestigingen nog eigen medewerkers huishoudelijke dienst in dienst. Deze kosten worden doorberekend onder huisvestingskosten aan de betrokken vestiging. Voor de Centrale is een huismeester in dienst, ook deze kosten worden aan de betrokken vestiging doorbelast. Totaal gaat het om **1,57 Fte**.

Overhead

De bibliotheek kent hier de volgende functie:

Directeur bestuurder: Beheert de portefeuilles Financiën, ICT, Marketing & Communicatie. Onderhoudt de contacten met de gemeenten en overige externe contacten, overlegt met de OR. Geeft rechtstreeks leiding aan Manager FO en manager BA, ICT-coördinator, Officemanager en medewerker communicatie.

Manager Front office: beheert de portefeuille facilitair (tien vestigingen!) en stuurt de Vestigingscoördinatoren, medewerkers mediaverwerking, facilitair medewerker en medewerker administratie aan.

Manager Back office: Beheert de portefeuille HRM/P&O, educatie/onderwijs en stuurt de accountmanagers educatie, de Mediaccoach, de coördinator programmering en de Coördinator collectievorming aan. Begeleid ook de grote projecten.

Totaal MT: **2,67 Fte**

Officemanager: Regelt de postverzorging (digitaal en analoog), zakelijk telefoonverkeer, interne communicatie (met o.a. 150 vrijwilligers), ondersteuning marketingactiviteiten, bijhouden P&O dossiers, correspondentie, archivering, contractbeheer, notuleren. Inzet **0,83 Fte**

Coördinator ICT: Werkt als systeembeheerder voor Bicat, onderhoudt contacten met ProBiblio, zorgt voor goed functionerende hard en software in kantoor en publieksomgeving, managementinformatie en geeft trainingen aan personeel. Inzet **0,97 Fte**

Communicatiemedewerker: Regelt de externe communicatie, verzorgt al het drukwerk voor de bibliotheek, beheert de website, maakt de nieuwsbrieven, onderhoudt contacten met de pers. Inzet **0,61 Fte**

Verdeelsleutel

De kosten voor de Front office en de huisvesting zijn voor de individuele gemeente, de kosten voor de Back office bibliotheek en Overhead worden volgens de verdeelsleutel (naar rato van het aantal inwoners) doorbelast.

Samenvatting

In de Front office wordt 15,89 Fte direct toegerekend aan de vestiging en daarmee aan de subsidiërende gemeente.

In de Back office bibliotheek wordt 6,09 Fte ingezet, deze inzet wordt doorbelast volgens de verdeelsleutel.

Voor huisvesting wordt 1,57 Fte direct toegerekend aan de vestiging en daarmee aan de subsidiërende gemeente.

Voor de overhead wordt 5,08 Fte doorberekend volgens de verdeelsleutel.

De bibliotheek zet in totaal in:

Front office bibliotheekwerk	15,89 Fte	55,6%
Back office bibliotheekwerk	6,09 Fte	21,2%
Huisvesting	1,57 Fte	5,5%
Overhead	5,08 Fte	17,7%
Totaal	28,63 Fte	100%

Bijlage 3 – Resultaten tevredenheidsonderzoek Karmac

In de periode september – oktober 2017 is er een digitale vragenlijst verspreid onder de leden van Karmac. Daarnaast zijn er papieren vragenlijsten neergelegd in de vier vestigingen. In de aparte bijlage treft u de belangrijkste resultaten uit het onderzoek aan.